

необятни простори и естествени позиции по скали и стръмнини. Следът сражението при Бъла-черква редовната войска се оттегля да нощува във с. Вишовградъ, и четата остава обградена само отъ милицията и черкезите. Тя успѣва обаче да се изтегли незабелязано и, подъ закрилата на юлската звездна ноќь, тя отново забродва презъ ниви, рѣки и долини, като се мѫчи да стигне чашъ по-скоро въ потайнитѣ дебри на Стара-планина.

На разсъмване тя спира на северо-изтокъ отъ Севлиево въ мѣстността Канлѫ-дере, при моста Кара-кѫзѫ-къопрю (Мостъ „Черна мома“), гдѣто ще стане ожесточенъ еличенъ бой, изпълненъ съ героизъмъ.

Канлѫ-дере — Кървава рѣка! Ето име, което напомня наистина една кървава борба, едно мѣсто оросено съ кръвъта на смѣлчаги, които се решаватъ да умратъ за свободата на България! Ако би трѣбвало да се издигне паметникъ на българската храбростъ и да се увѣковѣчатъ имената на Х. Димитръ и на Ст. Караджа, то тукъ именно, на това мѣсто, би трѣбвало да бѫде въздигнатъ символът на несломивия, свободолюбивия и величавъ български духъ. Защото въ битката при Канлѫ-дере юнаците проявяватъ еличенъ героизъмъ за вѣчна слава и народна гордость!.. Днесъ тамъ единъ скроменъ паметникъ посочва това свето мѣсто, за да напомня легендарната неравна борба на една епоха. Но, за да се схване величието на извѣршения подвигъ, трѣбва да знаемъ, какви сѫ били разпоредбите и противодействията на противника.

Турските сили и мобилизация. — Ефектът отъ преминаването на Хаджи Димитръ и неговата чета презъ Дунава, както и ефектът отъ мѫжеството на юнаците, е билъ много по-голѣмъ, отколкото се предполага. Телеграфическите донесения на русенския валия Мехмедъ Сабри и военните разпоредби на Високата порта отъ Цариградъ показватъ, колко голѣмъ е билъ страхътъ на турците отъ тая толкова малка, но геройска чета, която бѣ стѫпила на родна земя, като че ли да се принесе въ истинска саможертва предъ скѫпия олтаръ на Отечеството!

Въ една своя телеграма отъ 8 юлий (следъ Карайенската битка) Сабри бей донася на Високата порта:

... Отъ снощните атаки на открито на четниците се вижда, че тазгодишниятъ имъ съставъ не може да се сравни съ онъ отъ миналата година — сега тѣ сѫ по-многочислени и предпазливи. Съобщено е на армейския корпусъ да отдѣли отъ шуменския полкъ